

ECOLOGISCHE QUICKSCAN MET 'NEE-TENZIJ'-TOETS

Locatie: Toekomstig woningbouwgebied
tussen de Schoolweg en de Kamperlinie te
Austerlitz

Opdrachtgever: Mees Ruimte & Milieu
Dorpsstraat 50
2712 AM ZOETERMEER

Contactpersoon: De heer M.L.W. Andela

Telefoonnummer: +31 85 744 08 38

Uitgevoerd door: Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv

Telefoonnummer: +31 348 47 80 50

Projectnummer: 140282

Opgesteld door: De heer drs. M.J. Perk

Paraaf:

Datum: 9 juli 2015

Versie: Definitief

Vrijgave: Mevrouw drs. M. de Voogd

Paraaf:

Bijlagen:

1. Overzichtstekening
2. Voorlopig resultaat Beslisboom
3. Relevante wetgeving
4. Relevante regelgeving

wij zijn lid van het
Netwerk Groene Bureaus

FOTO'S ONDERZOEKSLOCATIE

SAMENVATTING

Op verzoek van Mees Ruimte & Milieu heeft Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv een ecologische quickscan met 'Nee-Tenzij'-toets uitgevoerd ter plaatse van het plangebied tussen de Schoolweg en de Kamperlinie te Austerlitz.

Het plangebied bestaat uit twee deelgebieden:

- 1) een school met twee gebouwen en voornamelijk verhard terrein;
- 2) een terrein met paardenweides, opslag van divers bouw- en sloopmateriaal en een houtzagerij.

De locatie van de houtzagerij is gedeeltelijk aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), dit gedeelte krijgt bij de plannen de bestemming 'bos'. Deelgebied 2 grenst tevens met de gehele noord- en westzijde aan de EHS.

Overzicht onderzoeksresultaten: soortbescherming

Op basis van onderhavige ecologische quickscan wordt geconcludeerd dat vleermuizen (tabel-3), broedvogels (tabel-2), reptielen (tabel-2 en -3) en enkele tabel-1-soorten worden verwacht. Aangezien de herontwikkeling van het plangebied onder 'ruimtelijke ontwikkeling' valt, is een ontheffing op de Flora- en faunawet niet benodigd voor tabel-1-soorten; ten behoeve van een (eventuele) ontheffing op deze wet voor vleermuizen en reptielen zijn nadere onderzoeken naar deze soortgroepen benodigd.

	Beschermd soorten vermoed?	In welk deelgebied?	Regime Flora- en faunawet	Ontheffings- plichtig?	Nader onderzoek?
Flora	Nee				Nee*
Zoogdieren	Ja	1 & 2	Tabel-1	Nee	Nee
Vleermuizen	Ja	1 & 2	Tabel-3	Ja	Ja
Broedvogels	Ja	1 & 2	Tabel-2	Niet mogelijk	Nee
Reptielen	Ja	2	Tabel-2 en -3	Ja	Ja
Amfibieën	Nee				Nee
Vissen	Nee				Nee
Overige fauna	Nee				Nee

Het vermoeden van aanwezigheid van beschermde soorten/soortgroepen in de deelgebieden van het plangebied is gebaseerd op een risicobeoordeling tijdens het locatiebezoek, aangevuld met bronnenonderzoek. In dit overzicht is verder weergegeven onder welke regime van de Flora- en faunawet de (vermoede) soorten beschermd worden, of voor de voorgenomen werkzaamheden voor deze soorten een ontheffing op de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd en of nader onderzoek nodig is om deze ontheffing te kunnen verkrijgen.

* Voor flora staat aangegeven dat nader onderzoek niet noodzakelijk is, maar het locatiebezoek voor deze quickscan is in een suboptimaal seizoen uitgevoerd. Ondanks dat op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezigheid van gebiedsvreemd materiaal de aanwezigheid van beschermde planten niet verwacht wordt, wordt geadviseerd om tijdens de nadere onderzoeken naar vleermuizen en reptielen deze verwachting te controleren.

Overzicht onderzoeksresultaten: gebiedsbescherming

Het plangebied maakt gedeeltelijk onderdeel uit van de EHS, maar ligt niet in de nabijheid van een Natura 2000-gebied. Het is wel noodzakelijk een procedure te starten in verband met de provinciale regelingen voor de EHS. Deze procedure is zowel benodigd vanwege het deel dat aangewezen is als EHS, als vanwege de eventuele invloed van werkzaamheden in het gehele deelgebied 2 op de aangrenzende EHS.

Uitvoering van de herontwikkeling in het plangebied is wellicht mogelijk, indien:

- toepassing van saldobenadering mogelijk is, of
- compensatie van de aanwezige beschermde ecologische waarden in overleg met de provincie vastgelegd wordt.

Eerst zal echter onderzocht moeten worden welke beschermde ecologische waarden daadwerkelijk in het plangebied aanwezig zijn.

INHOUDSOPGAVE

FOTO'S ONDERZOEKSLOCATIE

SAMENVATTING

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding.....	1
1.2	Doelstelling	1
2	PLANGEBIED.....	2
2.1	Beschrijving plangebied	2
2.1.1	Deelgebied 1	2
2.1.2	Deelgebied 2	2
2.2	Voorgenomen werkzaamheden.....	2
2.3	Ligging plangebied	3
3	VOORONDERZOEK	4
3.1	Opzet onderzoek	4
3.2	Vooronderzoek	4
4	VELDONDERZOEK.....	6
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	10
6	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	14
6.1	Beslisboom.....	14
7	CONCLUSIES.....	16
7.1	Conclusie soortbescherming	16
7.2	Conclusie gebiedsbescherming	16
8	AANBEVELINGEN	17
8.1	Nadere ecologische onderzoeken	17
8.1.1	Vleermuizen	17
8.1.2	Reptielen.....	18
8.1.3	Flora en overige fauna.....	18
8.1.4	Vervolgtraject na afronding onderzoeken.....	18
8.2	Mitigatie en zorgplicht	19
8.3	Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden	19
9	VERANTWOORDING	20

BIJLAGEN

1. Overzichtstekening
2. Voorlopig resultaat Beslisboom
3. Relevante wetgeving
4. Relevante regelgeving

1 INLEIDING

In opdracht van Mees Ruimte & Milieu is door Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv een ecologische quickscan met 'Nee-Tenzij'-toets uitgevoerd ter plaatse van het plangebied tussen de Schoolweg en de Kamperlinie te Austerlitz.

1.1 Aanleiding

De aanleiding van de uitgevoerde ecologische quickscan wordt gevormd door de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied. Met de herontwikkeling zullen woningen worden gebouwd. De weilanden, opstallen, bomen en struiken in het plangebied zullen ten behoeve van de nieuwbouw verdwijnen. De exacte bouwplannen, voorbereidende werkzaamheden en planning zijn ons nog niet bekend. Wel is bekend dat het plangebied gedeeltelijk in de Ecologische Hoofdstructuur ligt (EHS) en hier voor een groot deel aan grenst, daarom heeft de opdrachtgever verzocht om een 'Nee-Tenzij'-toets uit te voeren in combinatie met de ecologische quickscan.

1.2 Doelstelling

Doelstelling van de ecologische quickscan is om de ecologische aspecten van de voorgenomen werkzaamheden te toetsen aan de huidige wetgeving. Met behulp van een ecologische quickscan wordt een uitspraak gedaan over de aanwezige en te verwachten natuurwaarden in het plangebied en de te verwachten effecten op deze natuurwaarden door middel van een beperkte onderzoeksinspanning. Indien de natuurwaarden en/of de effecten niet goed kunnen worden ingeschat met de quickscan, kan het noodzakelijk zijn een (uitgebreid) ecologisch onderzoek uit te (laten) voeren.

Doelstelling van de Nee, Tenzij-toets betreft het onderzoeken of er sprake is van significante aantasting van de EHS door voorgenomen werkzaamheden. Voorafgaand aan een plan voor een project in of nabij de EHS is het verplicht om een dergelijk onderzoek uit te laten voeren. De resultaten van de Nee, Tenzij-toets moeten worden opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Aangezien de aantasting van de EHS afhangt van de aard van het project en van de natuurwaarden in het plangebied, is deze toets voor ieder project anders. Het onderzoek is daarmee maatwerk.

2 PLANGEBIED

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit twee onderdelen, namelijk een school in het centrum van Austerlitz (deelgebied 1) en een opgehoogd terrein met opslag/stort van bouwmaterialen, paardenweides en een houtzagerij (deelgebied 2).

2.1.1 Deelgebied 1

De school bestaat uit twee gebouwen, een basisschool en een peuterspeelzaal, met rondom schoolpleinen en enkele speeltoestellen. Ook het gazon van een naastgelegen gebouw behoort tot het plangebied van de school. Dit deel van het plangebied is ongeveer een halve hectare groot.

2.1.2 Deelgebied 2

Het grootste deel van het plangebied ligt buiten de huidige bebouwingscontour van Austerlitz. Centraal in dit deel liggen paardenweides die ongeveer de helft van het plangebied vormen. Deze weides liggen hoger dan de omgeving, volgens een voorbijganger betreft dit een oude stortplaats. Ten noordwesten van de paardenweides ligt een terrein met diverse stapels bouw materiaal (deels gestapeld, deels gestort en overwoekerd). In het zuidoosten van het plangebied ligt een houtzagerij. In dit grotere deel van het plangebied staan enkele opstallen, zoals de twee schuren van de houtzagerij en enkele eenvoudige paardenstallen. Dit deel van het plangebied is circa 6 hectare groot.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden

Met de herontwikkeling van het plangebied zullen de schoolgebouwen, paardenstallen en schuren van de houtzagerij worden gesloopt. De bijbehorende terreinen zullen bouwrijp worden gemaakt, alvorens begonnen zal worden met de bouw van woningen. De bestaande woningen in het plangebied zullen, volgens de huidige plannen, wel behouden blijven. Deze woningen worden bij de ecologische quickscan derhalve buiten beschouwing gelaten.

Figuur 1: de contouren van het plangebied, geprojecteerd op een luchtfoto.
(bron: opdrachtgever)

Figuur 2: de geplande nieuwe situatie van deelgebied 2.
(bron: opdrachtgever)

3 VOORONDERZOEK

3.1 Opzet onderzoek

Een ecologische quickscan is een eenmalige scan van het plangebied, waarin vooral globaal wordt gekeken naar de te verwachten en de voorkomende (beschermde) soorten. Hiertoe worden een bronnenonderzoek en een locatiebezoek uitgevoerd. Een ecologische quickscan wordt kort en bondig gerapporteerd. Er wordt geen volledig ecologisch onderzoek uitgevoerd, maar een globaal beeld geschetst van de aanwezige en te verwachten natuurwaarden. Hierdoor is een ecologische quickscan niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Flora- en faunawet. Indien uit een ecologische quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing op de Flora- en faunawet, wordt een ecologische quickscan wel geaccepteerd als een voldoende dragend onderdeel van een goede ruimtelijke onderbouwing.

3.2 Vooronderzoek

Waarneming.nl

Op de site www.waarneming.nl worden waarnemingen van natuurliefhebbers van Nederlandse flora en fauna verzameld. Voor het gebied 'Austerlitz - Bossen - Zuid van N224'² worden regelmatig en veel waarnemingen doorgegeven. Het plangebied ligt in het midden van dit gebied.

De meeste waarnemingen betreffen een breed scala aan vogels, voornamelijk bos- en tuinvogels variërend van koolmees en goudvink tot bosuil en havik. Ook staan veel zwammen, boleten en mossen op de website vermeld voor dit gebied.

In het gebied 'Austerlitz - Bossen - Zuid van N224' zijn ook beschermde soorten aangetroffen: zoogdieren (waaronder vleermuizen), reptielen, een amfibie en jaarrond beschermde vogels.

De waargenomen beschermde zoogdieren zijn: vos, ree, mol en konijn (allen tabel-1). Ook vleermuizen zijn in het gebied aangetroffen: de gewone dwergvleermuis (tabel-3), aan de rand van deelgebied 2 (nabij deelgebied 1).

In het betreffende gebied op Waarneming.nl zijn de volgende reptielen gezien: zandhagedis en hazelworm (beide tabel-3 & bijlage IV Habitatrichtlijn) en levendbarende hagedis (tabel-2).

De amfibie betreft een soort die genoteerd staat in tabel-1: gewone pad.

Voor vogels zijn de jaarrond beschermde soorten in vijf verschillende categorieën ingedeeld, waarbij de volgende soorten in het gebied 'Austerlitz - Bossen - Zuid van N224' zijn gezien:

- buiten het broedseizoen in gebruik (categorie 1): geen;
- koloniebroeders (categorie 2): huismus;
- honkvast (categorie 3): geen;
- jaarlijks hetzelfde nest (categorie 4): wespendif, sperwer, havik, buizerd;
- indien ecologisch gezien noodzakelijk (categorie 5): blauwe reiger, bosuil, draaihals, kleine bonte specht, grote bonte specht, zwarte specht, groene specht, ekster, zwarte kraai, raaf, glanskop, zwarte mees, koolmees, pimpelmees, boerenwaluw, boomklever, boomkruiper, spreeuw, gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger.

² <http://waarneming.nl/gebied/info/19592>

RAVON

RAVON is de onderzoeks- en beschermingsorganisatie in Nederland op het gebied van reptielen, amfibieën en vissen. Voor alle in Nederland voorkomende amfibieën en reptielen stelt RAVON verspreidingsgegevens beschikbaar op haar website³.

Uit deze verspreidingsgegevens blijkt dat de volgende reptielen in de nabije omgeving van het plangebied aanwezig zijn: hazelworm (tabel-3), zandhagedis (tabel-3), levendbarende hagedis (tabel-2) en ringslang (tabel-3).

De volgende amfibieën zijn in de omgeving van het plangebied aanwezig: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en groene kikkers met uitzondering van poelkikker (allen tabel-1).

RAVON stelt verder dat de rugstreeppad (tabel-3) in alle Nederlandse provincies, behalve in Groningen, voorkomt. Het zwaartepunt van zijn verspreiding ligt in West- en Midden-Nederland, langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. Hij is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. In de verspreidingsgegevens van RAVON blijkt echter dat de rugstreeppad niet in de directe omgeving van het plangebied is waargenomen.

Gesprekken tijdens veldbezoek

Tijdens het veldbezoek voor de ecologische quickscan (zie volgende hoofdstuk) is gesproken met enkele mensen in en om het plangebied. Deze mensen betroffen gebruikers van gebouwen en weilanden, maar ook wandelaars.

Uit de diverse gesprekken kwam naar voren dat geen beschermde planten (zoals orchissen) door deze mensen zijn waargenomen. Op het terrein van de houtzagerij in deelgebied 2 staat echter een voor deze mensen onbekende plant. Exemplaren van deze plant staan ter plaatse van een voormalige opslag van spoorbielzen uit Oost-Europa. De onbekende soort is volgens de overlevering met de bielzen meegekomen.

Dezelfde mensen hebben geen slangachtige dieren in het plangebied gezien (zoals de hazelworm, dit is een pootloze hagedis). Wel heeft iemand enkele jaren geleden mogelijk een hazelworm waargenomen bij de beukenlaan die langs de noordzijde direct aan het plangebied grenst.

³ <http://www.ravon.nl/Soorten/Levendeatlas/tabid/325/Default.aspx>

4 VELDONDERZOEK

Op 7 januari 2015 is een veldinventarisatie uitgevoerd. Tijdens de inventarisatie zijn beide delen van het plangebied geobserveerd en doorkruist om een goed beeld te kunnen vormen van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna. De veldinventarisatie is uitgevoerd door een deskundige⁴ van Koenders & Partners. In Overzicht 1 zijn de datum en uitgevoerde activiteiten weergegeven.

Overzicht 1: omstandigheden uitgevoerd veldbezoek

Datum	Aanvang	Weersomstandigheden (KNMI)	Aanvullende observatie omstandigheden	Uitvoerende(n)
7 januari 2015	10:00	min. temp 2,4 °C max. temp 7,2 °C ZZW 3 half tot zwaar bewolkt 1,2 mm neerslag	plassen waren bevroren, op gras in de schaduw lag rijp	drs. M.J. Perk

Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation De Bilt (bron: www.knmi.nl)

Het plangebied bestaat uit twee delen: het terrein van een school en een deel buiten de bestaande bebouwing van het dorp.

Deelgebied 1, de school, bestaat uit twee gebouwen met daaromheen schoolpleinen. Ook een gazon van het naastgelegen gebouw hoort bij dit deel van het plangebied. Beide schoolgebouwen bestaan uit een begane grond met daarop een pannendak. Het dak van het oostelijke gebouw is vrij recent vernieuwd. Bij het westelijke gebouw zijn open stootvoegen en scheuren in de muur aanwezig, ook zijn door lekkage enkele gaten ontstaan in de dakoverstek. Tussen de beide gebouwen in staan enkele oude knotbomen. In de westelijke hoek van dit terrein is een groepje bomen aanwezig, in een van de bomen is een nest van waarschijnlijk een ekster aanwezig.

Het grootste gedeelte van het plangebied, deelgebied 2, ligt buiten de bestaande bebouwing van Austerlitz. Deelgebied 2 bestaat van noordwest naar zuidoost uit:

- een terrein met gestort en gestapeld bouw/sloopmateriaal; enkele stapels zijn afgedekt met plastic; op enkele plaatsen in dit terrein zijn kuilen aanwezig;
- diverse paardenweides; in deze weides staan eenvoudige paardenstallen; op enkele plaatsen tussen weides in liggen losse platen (o.a. damwand);
- een houtzagerij, waarvan de schuren en de opslag van diverse materialen tot het terrein behoren; rond het terrein is een aarden wal aanwezig.

⁴ Door Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv wordt de volgende definitie gehanteerd. Onder 'deskundige' wordt door het Ministerie van EZ het volgende verstaan: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en SBNL); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Het grotere deel van het plangebied bevat deels overwoekerde hopen materiaal. Tevens zijn holen van muizen waargenomen. In dit deel van het plangebied liggen platen die de mogelijkheid bieden voor diverse dieren om beschut te schuilen of op te warmen.

Tijdens het locatiebezoek zijn de aanwezige soorten geïnventariseerd. Hiervoor zijn alle terreindelen doorkruist en onderzocht, met uitzondering het noordwestelijke deel buiten bestaande bebouwing dat zo goed mogelijk bestudeerd is: dit gedeelte is afgesloten met een hek en bevat verborgen oneffenheden. Alle te slopen opstallen zijn onderzocht op sporen van beschermde diersoorten en op geschiktheid als eventuele vaste verblijfplaats van beschermde dieren.

Door de weersomstandigheden tijdens het locatiebezoek zijn weinig soorten aangetroffen in het beide delen van het plangebied. Wel is een goed beeld gevormd van de verschillende habitats en kunnen op basis van het bezoek wel uitspraken gedaan worden over verwachte flora en fauna of eventuele geschiktheid daarvoor.

In bijlage 1 is een overzichtstekening van het plangebied weergegeven. Hieronder wordt aan de hand van foto's een globale indruk van beide deelgebieden geschetst.

	
Foto 1: Deelgebied 1, met schoolgebouwen, ligt aan een ruime laan.	Foto 2: De schoolgebouwen bestaan uit een begane grond met daarop het pannendak.
	
Foto 3: Door een opening in de dakoverstek is de dakconstructie van een schoolgebouw toegankelijk voor vleermuizen.	Foto 4: Dit gebouw heeft ook spouwen die toegankelijk zijn voor vleermuizen.

Foto 5: In een van de bomen op het schoolterrein is een nest (van waarschijnlijk een ekster) aanwezig.

Foto 6: Ook het gazon van het naastgelegen gebouw hoort bij het plangebied.

Foto 7: Deelgebied 2 bestaat voornamelijk uit paardenweides. Op de achtergrond is de EHS zichtbaar: een beukenlaan en daar achter naaldbomen.

Foto 8: De weides liggen hoger dan de huidige bebouwing van Austerlitz. Volgens de geïnterviewde personen betreft het een oude stortplaats van bouwmaterialen.

Foto 9: Tussen de paardenweides liggen op diverse locaties enkele platen, met daaronder muizenholen.

Foto 10: Tussen de weides door loopt een zandpad dat overgaat in een smal wandelpad.

	
Foto 11: Ten noordwesten van de paardenweides bevindt zich een ruig terrein met hopen bouwmaterialen en enkele kuilen.	Foto 12: Ook zijn hier met plastic afgedekte stapels materiaal aanwezig, waar dieren beschut kunnen opwarmen in de zon.
	
Foto 13: Ten zuidoosten van de paardenweides ligt een houtzagerij, waarvan het opslagterrein en twee schuren onderdeel uitmaken van het plangebied.	Foto 14: De achterste loods en een deel van het verharde opslagterrein zijn aangewezen als onderdeel van de EHS. De grens van het plangebied komt ongeveer overeen met de grens van de verharding links op de foto.
	
Foto 15: Langs het plangebied loopt in het noorden een beukenlaan met aangrenzend een gemengd bos (links). De laan en het bos behoren tot de EHS.	

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

Per soortgroep staan in dit hoofdstuk de waarnemingen en verwachtingen op basis van habitatkenmerken en het bronnenonderzoek weergegeven.

Flora	
Algemeen	Het moment waarop het veldbezoek van de ecologische quickscan is uitgevoerd is niet ideaal om planten te inventariseren. Veel planten verwelken namelijk in de winter, waardoor bladverliezende planten niet herkenbaar zijn in het veld. In deelgebied 1 worden op basis van habitatkenmerken geen beschermde planten verwacht, aangezien het verhard en sterk gecultiveerd terrein betreft. In deelgebied 2 worden geen beschermde planten verwacht: ▪ Aangezien het gehele terrein opgehoogd is met gebiedsvreemd materiaal, worden geen beschermde planten verwacht die zich door middel van natuurlijke verspreiding in het terrein hebben gevestigd. Bijvoorbeeld bij de bouwmaterialen en op het terrein van de houtzagerij worden wel planten verwacht die geïmporteerd zijn, waardoor waarschijnlijk wel planten aanwezig zijn die strikt genomen beschermd zijn. Deze beschermde planten horen echter niet in het plangebied voor te komen, dus is dan sprake van floravervalsing. ▪ Aangezien de paardenweides grotendeels kort afgegrasd worden, krijgen andere dan algemene planten geen kans om zich te vermenigvuldigen. Op plaatsen waar vegetatie wel een kans krijgt, zoals in latrines van de paarden, worden vanwege de opgebrachte afdeklaag geen beschermde soorten verwacht die het plangebied op natuurlijke wijze terecht zijn gekomen.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Geen
Beschermd, tabel-2	Geen
Beschermd, tabel-3	Geen
Overige	Eventueel geïmporteerde beschermde planten (floravervalsing), weidevegetatie en verstoringsbegroeiing (zoals smalle weegbree, kamilles, vogelmuur, duizendblad, paardenbloem, hondsdrif, ridderzuring, diverse grassen)
Nader onderzoek?	Geadviseerd wordt tijdens nadere onderzoeken naar vleermuizen en reptielen (zie verderop in dit document) tevens op te letten of toch planten aanwezig zijn die strikt genomen beschermd zijn.
Zoogdieren	
Algemeen	Het plangebied is plaatselijk zeer geschikt voor beschermde kleine zoogdieren, zoals verschillende muizensoorten, mol en egel. Ook worden reeën verwacht in deelgebied 2. In beide deelgebieden zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van zwaardere beschermde dieren, zoals beschermde marterachtigen (graafsporen zoals holen en mestputjes van dassen zijn bijvoorbeeld niet aangetroffen, ook worden deze soorten niet verwacht op basis van het bronnenonderzoek).
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Verwacht: egel, bosspitsmuis, veldmuis, mol en ree.

Beschermd, tabel-2	Geen
Beschermd, tabel-3	Geen
Overige	Verwacht: boommarter (alleen foeragerend)
Nader onderzoek?	Nee

Vleermuizen	
Algemeen	Het plangebied is niet gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuissoorten, maar de geschiktheid is beoordeeld op basis van biotoopkenmerken en bronnenonderzoek. Sommige bebouwingen in het plangebied zijn door het voorkomen van daklijsten en toegankelijke spouwmuren geschikt voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen bomen in het plangebied aangetroffen die geschikt zijn als vaste verblijfplaats van vleermuizen. De weilanden en terreinen met bouwmaterialen zijn als enige open vlaktes in de bosrijke omgeving uitermate geschikt als essentieel en significant foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	N.v.t.
Beschermd, tabel-2	N.v.t.
Beschermd, tabel-3	Verwacht: gebouwbewonende soorten in de school (deelgebied 1): gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Ook wordt verwacht dat deelgebied 2 met de paardenweides onderdeel uitmaakt van een significant foerageergebied voor diverse vleermuissoorten, als laatvlieger.
Overige	N.v.t.
Nader onderzoek?	Ja, naar zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen in de schoolgebouwen (deelgebied 1) en naar essentieel foerageergebied en vliegroutes in het gehele plangebied.

(Broed)vogels	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn in het plangebied vogels aangetroffen, waarvan met zekerheid kan worden aangenomen dat zij ook in het plangebied broeden. Dit betreffen voornamelijk vogelsoorten die door de bosrijke omgeving als algemeen te beschouwen zijn, zoals mezen, vinken, merel, winterkoning, roodborst en ekster. Tevens zijn enkele foeragerende buizerds, zwarte kraaien en kauwen gezien in en boven het plangebied; deze zullen buiten het plangebied broeden, aangezien geen nesten van deze soorten in het plangebied zijn aangetroffen. Op basis van het bronnenonderzoek (waaronder de interviews) worden geen verblijfplaatsen van gierzwaluwen verwacht in het plangebied. De huismus is niet aangetroffen tijdens het locatiebezoek, terwijl deze jaarrond aanwezig is in zijn voortplantingshabitat: op basis van het veldbezoek worden derhalve geen huismussen verwacht.
Waargenomen en verwachte soorten	
Jaarrond beschermd	Geen. Ook de soorten uit categorie 5 die vanwege vermelding bij het bronnenonderzoek zijn te verwachten, zijn ecologisch gezien niet jaarrond beschermd door de bosrijke omgeving.
Overige	Verwacht: onder andere kuifmees, pimpelmees, koolmees, vink, putter, merel, winterkoning, roodborst en ekster.
Nader onderzoek?	Nee

Reptielen	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn geen reptielen aangetroffen, wel is geschikt habitat aangetroffen: muizenholen, losliggend plaatmateriaal en andere mogelijkheden om overdekt te schuilen en op de warmen. Ook is los zand beschikbaar in het plangebied. In de nabije omgeving van het plangebied zijn bovendien jonge bomen en hoopjes takken en bladeren aangetroffen, die geschikt leefgebied kunnen vormen voor diverse reptielensoorten. Door de vermeldingen van beschermde reptielen in het bronnenonderzoek en de aanwezigheid van geschikt habitat in en om het plangebied, zijn (zwaar-)beschermde soorten niet uit te sluiten. Alleen de bij het bronnenonderzoek aangetroffen ringslang kan worden uitgesloten in het plangebied: deze soort is sterk afhankelijk van oppervlaktewater, dat ontbreekt in het plangebied.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Geen
Beschermd, tabel-2	Verwacht: levendbarende hagedis
Beschermd, tabel-3	Verwacht: hazelworm, zandhagedis
Overige	Geen
Nader onderzoek?	Ja, naar de aanwezigheid van levendbarende hagedis, hazelworm en zandhagedis.
 	
Foto 16: Geschikt habitat voor reptielen als de hazelworm. Foto 17: Geschikt habitat voor reptielen als de hazelworm en de zandhagedis.	

Amfibieën	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn geen amfibieën aangetroffen. Door de afwezigheid van oppervlaktewater in en in de nabije omgeving van het plangebied worden geen amfibieën in het plangebied verwacht.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Geen
Beschermd, tabel-2	Geen
Beschermd, tabel-3	Geen
Overige	Geen
Nader onderzoek?	Nee
Vissen	
Algemeen	Door de afwezigheid van oppervlaktewater in het plangebied worden geen vissen in het plangebied verwacht.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Geen

Beschermd, tabel-2	Geen
Beschermd, tabel-3	Geen
Overige	Geen
Nader onderzoek?	Nee

Overige fauna	
Algemeen	Tijdens de inventarisatie zijn geen overige faunasoorten aangetroffen, dit is geheel te verklaren door de weersomstandigheden tijdens het veldbezoek. Het is aannemelijk dat het plangebied matig geschikt habitat vormt voor algemene insecten- en vlindersoorten. (Zwaar-) beschermde of zeldzame soorten worden echter niet verwacht, gezien de resultaten van het bronnenonderzoek, de aangetroffen verharding in deelgebied 1 en de korte weides en hopen puin in deelgebied 2.
Waargenomen en verwachte soorten	
Beschermd, tabel-1	Geen
Beschermd, tabel-2	Geen
Beschermd, tabel-3	Geen
Overige	Verwacht: algemene insectensoorten, zoals diverse soorten algemene vlinders, zweefvliegen, wespen, hommels en ander tweevleugeligen.
Nader onderzoek?	Nee

6 RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied maakt gedeeltelijk onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS in de omgeving bestaat hoofdzakelijk uit bos. Het gedeelte van het plangebied dat aangewezen is als EHS is echter geheel verhard en zal de bestemming 'bos' krijgen.

Deelgebied 1, met schoolgebouwen, ligt in de bebouwde kom van Austerlitz en wordt rondom ingesloten door andere bebouwing. Deelgebied 2 bevindt zich echter tussen de huidige bebouwing van het dorp en de EHS in. Dit grotere deel van het plangebied vormt een overgangszone tussen de bebouwing en het bos. Dieren zullen vanuit de EHS foerageren in dit deel van het plangebied.

Voor de effecten van werkzaamheden in het plangebied is inderdaad een 'Nee-Tenzij'-toets van toepassing.

Voor een 'Nee-Tenzij'-toets is het noodzakelijk te weten welke effecten de voorgenomen werkzaamheden hebben op de beschermde waarden in en om het plangebied en dan met name de waarden van de EHS. Voor het invullen van de 'Beslisboom' op de website⁵ van de Provincie Utrecht wordt dus uitgegaan dat de verwachte beschermde soorten daadwerkelijk aanwezig zijn.

Na afronding van de nadere onderzoeken naar de verwachte beschermde soorten kan de 'Beslisboom' opnieuw geraadpleegd worden. Het document dat dan gegenereerd kan worden op de provinciale website kan daarna bij de Toelichting van het bestemmingsplan gevoegd worden.

6.1 Beslisboom

Bij het (voorlopige) invullen van de 'Beslisboom' zijn onderstaande antwoorden gegeven. Het volledig ingevulde formulier is opgenomen in bijlage 2.

Past uw project binnen het (vigerende) bestemmingsplan?

Nee, het past niet binnen het bestaande (vigerende) bestemmingsplan

Ligt het project in de Groene Contour?

Ja (de houtzagerij in deelgebied 2 ligt in de EHS, dus ook in de Groene Contour)

Voldoet het project aan de bovenstaande eisen voor uitbreiding van geringe omvang en ligt het op reeds verstoord terrein en nabij de bestaande bebouwing?

Nee

Wilt u nader onderzoeken of de saldobenadering⁶ voldoende voordelen biedt voor uw project?

Nee

- Wellicht biedt saldobenadering wel voldoende voordelen voor het project. Indien gekozen wordt voor 'ja', stopt het webformulier: *Neem via de gemeente contact op met de provincie (afdeling Ruimte) om te bespreken of de saldobenadering toegepast kan worden.*

⁵ <https://www.provincie-utrecht.nl/loket/digitale-formulieren/formulieren/nee-tenzij/>

⁶ Als een combinatie van ontwikkelingen in een gezamenlijk ruimtelijk plan wordt opgepakt, wat per saldo een meerwaarde voor natuur oplevert, is het instrument saldobenadering beschikbaar. Toepassing van saldobenadering leidt tot een kwaliteitswinst voor meerdere belanghebbenden en meerdere functies waaronder natuur. Belangrijke voorwaarde is dat dit maatwerk wordt vastgelegd in een gebiedsvisie. (Bijlage 4 en <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2007/08/20/spelregels-ehs.html>; hoofdstuk 6, blz 29-33).

Voor een aantal ontwikkelingen in of nabij de Groene Contour gelden aparte regels. Valt uw project onder één van deze categorieën?

Nee

Betreft het een agrarische ontwikkeling, zoals hierboven omschreven?

Nee

Er moet een compleet Nee Tenzij-onderzoek worden verricht.

Gezien de inspanning (tijd, geld), die daarmee gemoeid is, is het verstandig na te gaan of er voldoende kans van slagen is. Bij twijfel kan het ecologisch bureau (zie volgende stap) beter eerst een quickscan maken.

Wilt u precies weten hoe dat onderzoek verricht moet worden?

Nee

Is er sprake van significante aantasting (situatie 1 of 2)?

Ja

Is er sprake van groot openbaar belang en zijn reële alternatieven voor dit project niet beschikbaar?

Dit betreft een juridische vraag, geen ecologische onderbouwing. Ten behoeve van het vervolg van de Beslisboom wordt bij deze vraag een aanname gemaakt:

Ja

Het project kan wat betreft het Nee Tenzij worden uitgevoerd, mits:

- 1. Aanvullende maatregelen worden genomen die de schade aan de natuur zoveel mogelijk verkleinen (de zogenoemde mitigerende maatregelen), en;*
- 2. De uitvoering van deze maatregelen goed controleerbaar is voor de overheid. Daarom maakt de overheid met de projecteigenaar afspraken tot zekerstelling van de uitvoering.*

Zijn de harde afspraken met de overheid gemaakt over de uitvoering van de aanvullende maatregelen?

Ja (indien nee: Het project mag niet worden uitgevoerd. U moet alternatieven buiten de Groene Contour zoeken.)

De resterende schade moet worden gecompenseerd in de vorm van een nieuw natuurgebied. Daarvoor gelden spelregels: in natura, in directe omgeving maar buiten Groene Contour, gelijktijdig opgenomen zijn in bestemmingsplan, minimaal gelijkwaardig aan het verlies van waarden en kenmerken, met een extra oppervlakte (factor 0,1 - 1,0).

Zijn met de overheid harde afspraken gemaakt over het realiseren van de compensatie in natura?

Ten behoeve van het vervolg van de Beslisboom wordt bij deze vraag een aanname gemaakt:
Nee

Is er instemming van de provincie met het voorstel voor kwalitatieve compensatie?

Ten behoeve van het vervolg van de Beslisboom wordt bij deze vraag een aanname gemaakt:
Nee

Heeft u van de provincie ontheffing gekregen, zodat u financiële compensatie mag toepassen?

Ja (indien nee: Omdat u niet voldoet aan de compensatieverplichting, kan uw project geen doorgang vinden.)

U kunt in overleg met de gemeente de planologische procedure formeel (laten) uitvoeren.

Het is van het grootste belang dat u zorgt dat alle informatie uit uw antwoorden op de voorgaande vragen goed is verwerkt in de Toelichting van het bestemmingsplan. Het Nee Tenzij-onderzoek van het ecologisch bureau moet als bijlage zijn toegevoegd aan de Toelichting.

7 CONCLUSIES

7.1 Conclusie soortbescherming

In de onderstaand overzicht staan de resultaten en conclusies van het onderzoek samengevat, vervolgstappen worden in het volgende hoofdstuk uitgelegd. De conclusies zijn gezien de tijd van het jaar voornamelijk gebaseerd op biotoopkenmerken van het plangebied en het vooronderzoek.

Overzicht 2: samenvatting resultaten en conclusies

	Beschermde soorten vermoed?	In welk deelgebied?	Regime Flora- en faunawet	Ontheffingsplichtig?	Nader onderzoek?
Flora	Nee				Nee*
Zoogdieren	Ja	1 & 2	Tabel-1	Nee	Nee
Vleermuizen	Ja	1 & 2	Tabel-3	Ja	Ja
Broedvogels	Ja	1 & 2	Tabel-2	Niet mogelijk	Nee
Reptielen	Ja	2	Tabel-2 en -3	Ja	Ja
Amfibieën	Nee				Nee
Vissen	Nee				Nee
Overige fauna	Nee				Nee

Het vermoeden van aanwezigheid van beschermde soorten/soortgroepen in de deelgebieden van het plangebied is gebaseerd op een risicobeoordeling tijdens het locatiebezoek, aangevuld met bronnenonderzoek. In dit overzicht is verder weergegeven onder welke regime van de Flora- en faunawet de (vermoede) soorten beschermd worden, of voor de voorgenomen werkzaamheden voor deze soorten een ontheffing op de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd en of nader onderzoek nodig is om deze ontheffing te kunnen verkrijgen.

* Voor flora staat aangegeven dat nader onderzoek niet noodzakelijk is, maar het locatiebezoek voor deze quickscan is in een suboptimaal seizoen uitgevoerd. Ondanks dat op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezigheid van gebiedsvreemd materiaal de aanwezigheid van beschermde planten niet verwacht wordt, wordt geadviseerd om tijdens de nadere onderzoeken naar vleermuizen en reptielen deze verwachting te controleren.

Op basis van onderhavige ecologische quickscan wordt geconcludeerd dat vleermuizen (tabel-3), broedvogels (tabel-2), reptielen (tabel-2 en -3) en enkele tabel-1-soorten worden verwacht. Aangezien de herontwikkeling van het plangebied onder 'ruimtelijke ontwikkeling' valt, is een ontheffing op de Flora- en faunawet niet benodigd voor tabel-1-soorten; ten behoeve van een (eventuele) ontheffing op deze wet voor vleermuizen en reptielen zijn nadere onderzoeken naar deze soortgroepen benodigd.

7.2 Conclusie gebiedsbescherming

Het plangebied maakt deels onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar ligt niet in de nabijheid van een Vogelrichtlijngebied (VR) of Habitatrichtlijngebied (HR) (samen Natura 2000). Het is dus wel noodzakelijk een procedure te starten in verband met de provinciale regelingen voor de EHS. Deze procedure is zowel benodigd vanwege het gedeelte van het plangebied dat aangewezen is als EHS, als vanwege de eventuele invloed van werkzaamheden in het gehele deelgebied 2 op de aangrenzende EHS.

Uitvoering van de herontwikkeling in het plangebied is wellicht mogelijk, indien:

- toepassing van saldobenadering mogelijk is, of
- compensatie van de aanwezige beschermde ecologische waarden in overleg met de provincie vastgelegd wordt.

Eerst zal echter onderzocht moeten worden welke beschermde ecologische waarden daadwerkelijk in het plangebied aanwezig zijn.

8 AANBEVELINGEN

8.1 Nadere ecologische onderzoeken

8.1.1 Vleermuizen

Het plangebied is geschikt voor vleermuizen, waarvan alle soorten als extra te beschermen zijn opgenomen in Annex IV van de Habitatrichtlijn en in tabel-3 van de Flora- en faunawet. Het is dus verboden om vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te beschadigen of vernietigen. Voordat de bebouwing in het plangebied gesloopt kan worden, dient duidelijk te zijn of, en welke, gebouwen gebruikt worden door vleermuizen als vaste verblijfplaats. Ook essentiële foerageergebieden voor vleermuizen zijn als onlosmakelijk onderdeel van de verblijfplaatsen beschermd. In verband met de verwachte aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied wordt nader onderzoek geadviseerd conform het “protocol vleermuizen inventariseren”.

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar verschillende typen verblijven met elk hun eigen functie (zomerverblijven, winterverblijven, paarverblijven en kraamkolonies). Binnen een type verblijf gebruiken vleermuispopulaties een vaste cyclus van meerdere, dicht bij elkaar gelegen, verblijven, waartussen ze regelmatig verhuizen. Vleermuizen zijn erg trouw aan verblijfplaatsen en gebruiken deze meestal elk jaar opnieuw.

Een verblijfplaats functioneert alleen als foerageergebieden in de omgeving onder alle condities voldoende voedsel hiervoor bieden. Hoe essentieel een foerageergebied is voor een bepaalde verblijfplaats, is afhankelijk van⁷:

- het type verblijfplaats;
- het aantal dieren, het aantal kolonies, of het percentage van de kolonies (minimaal 5 tot 10%) dat afhankelijk is van het foerageergebied;
- de kwaliteit van het foerageergebied;
- de afstand tot de verblijfplaats.

Per soort verschillen de eisen die aan een foerageergebied worden gesteld. Bijvoorbeeld de afstand tussen de verblijfplaats en het foerageergebied verschilt per soort: over het algemeen binnen 3 tot 5 km van de verblijfplaats, tot maximaal circa 10 km.

Geadviseerd wordt om het nader onderzoek op te zetten conform het “protocol vleermuizen inventariseren” van het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met Gegevensautoriteit Natuur en Zoogdiervereniging. Het protocol schrijft een minimaal aantal locatiebezoeken in een bepaalde periode voor om zo optimaal mogelijk het plangebied te kunnen onderzoeken op vleermuizen. Het is goed te beseffen dat een nader vleermuisonderzoek minimaal vijf maanden en maximaal twaalf maanden in beslag neemt, afhankelijk van de te verwachten functies en soorten in het plangebied.

Het nader onderzoek naar vleermuizen in het plangebied zal moeten worden uitgevoerd in de periode mei t/m september, met minimaal vier locatiebezoeken voor deelgebied 1 en minimaal 2 locatiebezoeken voor deelgebied 2. Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv kan dit onderzoek voor u verzorgen.

⁷ <https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard>

8.1.2 Reptielen

Op basis van deze ecologische quickscan wordt geconcludeerd dat beschermde reptielen waarschijnlijk gebruik maken van het plangebied. Om de aanwezigheid van reptielen aan te tonen, of uit te sluiten, is een nader onderzoek benodigd. Een dergelijk onderzoek is soortspecifiek, waarvoor specialisten dienen te worden ingezet. Bij een dergelijk onderzoek wordt bijvoorbeeld tijdelijk plaatmateriaal op gunstige plaatsen neergelegd.

Het nader onderzoek naar reptielen⁸ zal moeten worden uitgevoerd in de periode maart t/m oktober. Ter indicatie: een onderzoek naar de zandhagedis betreft minimaal twee inventarisatierondes in april – mei, voor de levendbarende hagedis betreft dit minimaal drie rondes in dezelfde periode. Als voor een ronde plaatmateriaal neergelegd moet worden, zal een inventarisatieronde bovendien minimaal uit twee locatiebezoeken bestaan. Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv kan u ontzorgen bij dit nader onderzoek.

8.1.3 Flora en overige fauna

Tijdens het veldbezoek van de ecologische quickscan heeft geen goede inventarisatie van planten en overige diersoorten plaats kunnen vinden. Wel is voor deze soortgroepen een onderbouwde aanname gedaan op basis van habitatkenmerken. Aangezien nadere ecologische onderzoeken moeten worden uitgevoerd om de voorgenomen werkzaamheden uit te kunnen voeren, wordt tevens geadviseerd om de aannames in deze ecologische quickscan te laten bevestigen tijdens de nadere onderzoeken.

8.1.4 Vervolgtraject na afronding onderzoeken

Na afronding van de nadere ecologische onderzoeken moet wellicht een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. De aanvraag kan als zelfstandige aanvraag bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), of als onderdeel van een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Doorlooptijd van de behandeling van een dergelijke aanvraag bedraagt in beide gevallen over het algemeen minimaal 16 weken.

De mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing hangt sterk af van de aanwezige beschermde soorten. Voor enkele tabel-3-soorten (waaronder vleermuizen) geldt dat voor ruimtelijke ingrepen alleen ontheffing verleend wordt, indien er geen alternatief beschikbaar is en een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is:

- de bescherming van flora en fauna;
- de veiligheid van het luchtverkeer;
- de volksgezondheid of openbare veiligheid;
- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Indien alle bovenstaande wettelijke belangen afwezig zijn, is het niet mogelijk om een ontheffing op de Flora- en faunawet te verkrijgen voor de betreffende tabel-3-soorten.

Indien wel een wettelijk belang geldig is, zal de procedure van het aanvragen van een ontheffing bespoedigd worden door (naast degelijk ecologisch onderzoek):

- een goede beschrijving van het wettelijk belang dat van toepassing is;
- een goede alternatievenafweging;
- waarborging van de gunstige staat van instandhouding van de aanwezige beschermde soorten;
- behoud van functionaliteit van de verblijfplaats van de beschermde soorten.

⁸ <https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard>

Het proces dat aan een aanvraag van een ontheffing voorafgaat is dus maatwerk, dat afhankelijk is van de beschermde soorten die worden aangetroffen tijdens de nadere ecologische onderzoeken en de functie dit het plangebied heeft voor de betreffende soorten.

8.2 Mitigatie en zorgplicht

Het uitgangspunt van mitigatie is het zo veel mogelijk vermijden en beperken van schade aan de te beschermen natuurwaarden, waardoor de noodzaak tot mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen zoveel mogelijk wordt verkleind.

Naast de regelingen omtrent (streng) beschermde soorten, is in de Flora- en faunawet ook een algehele zorgplicht opgenomen. De zorgplicht geldt te allen tijde en voor alle flora en fauna, ongeacht eventuele beschermingsstatus en verkregen ontheffingen. De zorgplicht stelt dat 'iedereen, indien redelijkerwijs mogelijk, voldoende zorg in acht moet nemen voor alle planten en dieren en hun leefomgeving'.

De volgende maatregelen worden in het kader van mitigatie en zorgplicht aangeraden:

- werkzaamheden vanaf één kant aan te vangen;
- werkzaamheden te starten in de eerste helft van maart of in augustus/september:
 - buiten de winterrust van kleine zoogdieren en reptielen (tussen half oktober en maart);
 - buiten het vogelbroedseizoen (indicatie: half maart tot half juli) en voorafgaand aan de werkzaamheden bomen, heggen en struiken te kappen/rooien;
 - anders voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied en directe omgeving te controleren op broedende vogels;
- de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang plaats te laten vinden;
- het gebruik van licht op het terrein na zonsondergang zo veel mogelijk te beperken;
 - als het gebruik van licht na zonsondergang niet te voorkomen is, gebruik maken van gerichte lichtbronnen (afschermen aan de boven- en achterzijde);
- tijdens de werkzaamheden alert te zijn op de aanwezigheid van (beschermde) dieren op het terrein en deze de ruimte en tijd geven om te vluchten;
 - indien nodig dieren voorzichtig van het terrein te verwijderen (liever verjagen dan vangen) en indien deze zijn gevangen op een geschikte plek los te laten;
- waar noodzakelijk de hulp van een deskundige in te roepen;
- indien het beschermde soorten betreft, altijd het advies van een deskundig in te winnen.

8.3 Omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden

Bij de herontwikkeling van het plangebied zullen waarschijnlijk bomen moeten worden gekapt. Voor het kappen van bomen en het rooien van houtwallen is in de meeste gevallen een omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden (een 'kapvergunning') noodzakelijk.

Per gemeente verschillen de specificaties van bomen waarvoor een kapvergunning dient te worden aangevraagd. Tevens verschillen per gemeente de regels voor het aanvragen van een kapvergunning. Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv kan een kapvergunning voor u verzorgen.

9 VERANTWOORDING

Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het uitgevoerde onderzoek.

Dit rapport is gebaseerd op een grote mate van kennis en ervaring binnen Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv. Ondanks de grote zorgvuldigheid waarmee het veldwerk is uitgevoerd, is Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv niet verantwoordelijk voor eventuele afwijkingen en voor de eventuele gevolgen daarvan.

Aangezien het hier om een quickscan gaat, hebben de bovenbeschreven resultaten betrekking op inschattingen op basis van een locatiebezoek en expert judgement. Sluitende uitspraken zijn zonder een nader onderzoek naar de individuele soorten niet te doen.

Het is niet toegestaan, dit rapport zonder schriftelijke toestemming van Koenders & Partners adviseurs en procesmanagers bv anders dan in zijn geheel (met inbegrip van bijlagen) te reproduceren.

BIJLAGE 1

OVERZICHTSTEKENING

BIJLAGE 2

VOORLOPIG RESULTAAT BESLISBOOM

Uw antwoorden (afronding formulier)

Hartelijk dank voor het gebruik van dit formulier.
Hieronder treft u uw antwoorden aan.

*U kunt uw antwoorden afdrukken door op de volgende printknop te klikken:
Wanneer u heeft aangegeven een rapport te willen ontvangen dan ontvangt u dat binnen enkele minuten op het door u opgegeven e-mailadres .*

Meer informatie over de afhandeling kunt u vinden op onze [website](#) onder "[Onze dienstverlening](#)".

Projectkenmerk: Austerlitz

Projectadres: Austerlitz

Beslisboom Nee Tenzij Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Pagina 2

U heeft een plan en start een verkenning naar de haalbaarheid.

Eerste vraag daarbij is of het project planologisch is toegestaan: past het binnen het bestaande bestemmingsplan van de gemeente? U moet daarbij zowel letten op de

Bestemmingskaart/Plankaart/Verbeelding als op de Regels. Steeds vaker kunt u via internet het bestemmingsplan raadplegen, of op het gemeentehuis.

NOOT: De komende vragen gaan steeds uit van 1 project, of een combinatie van ruimtelijk samenhangende projecten. Is er sprake van **meerdere losse projecten**? Dan moet u deze vraag voor elk project apart beantwoorden. Dit is vaak het geval bij een bestemmingsplan voor een deel van de gemeente (bestemmingsplan Buitengebied), of voor een dorpskern. In dat geval stelt de provincie het zeer op prijs als het bestemmingsplan een opsomming bevat van alle nieuwe ontwikkelingen. Zo is voor burgers en overheden in één oogopslag duidelijk waar gelezen moet worden. Als verderop uit de vragen blijkt dat een Nee Tenzij-onderzoek nodig is, moet dat voor alle nieuwe ontwikkelingen worden verricht. Het verdient dan aanbeveling dit onderzoek door een ecologisch adviesbureau te laten verrichten. Daarbij kan een combinatie worden gezocht met het Flora- en faunawet-onderzoek en met eventuele onderzoeken over Natura 2000/Natuurbeschermingswetgebieden.

Past uw project binnen het (vigerende) bestemmingsplan?

Nee, het past niet binnen het bestaande (vigerende) bestemmingsplan.

Pagina 4

Er is een nieuw bestemmingsplan nodig.

NOOT: in bepaalde gevallen wordt van deze conclusie afgeweken. Onder meer moet worden gedacht aan projecten die vallen onder de Crisis en Herstelwet en de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.

Overlegt u met de gemeente over de kansen op instemming met een nieuw bestemmingsplan voor het project. Als de kansen u voldoende lijken, moet u het plan concreet maken. Dit is nodig om een bestemmingsplan te kunnen opstellen en om de volgende vragen goed te kunnen beantwoorden.

De EHS omvat een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden, tussenliggende agrarische gebieden met natuurwaarden en verbindingen daartussen. De provincie heeft de EHS opgenomen binnen de zogenoemde Groene Contour, waarvoor het Nee Tenzij-regime geldt.

Zie de 'Kaart gebieden binnen Groene Contour' (zie hieronder voor de link).

Ligt het project in de Groene Contour?

Ja

Pagina 7

Een categorie kleine projecten heeft zo weinig negatieve gevolgen dat ze vanuit het Nee Tenzij-regime worden toegestaan - mits de projectlocatie is verstoord en direct aansluit op bestaande bebouwing. De uitzondering geldt uitsluitend voor:

- Bestaande woningen: vergrotingen tot 600 m³, behalve voor kleine woningen met een specifieke geschiedenis. Groei tot 250 m³ is altijd aanvaardbaar;
- Vergroting van bijgebouwen bij woningen tot 50 m²;
- Bedrijfsgebouwen: uitbreidingen tot 100 m² en maximaal 15%;
- Instellingen: uitbreidingen van 150 m²;
- Parkeerterreinen: uitbreidingen van bestaande terreinen tot 150 m²;
- Verblijfsrecreatiecomplexen: voorwaarden intensiveren (vergroten omvang of aantal accommodaties) binnen het bestaande bestemmingsvlak voor verblijfsrecreatie:
 - Binnen dit bestemmingsvlak mogen geen natuurwaarden voorkomen die tot essentiële EHS-verbindingen behoren (zoals foerageer- en migratieroutes);
 - Intensiever gebruik van het terrein mag niet resulteren in aanmerkelijke vergroting van de externe verstoring.

Voldoet het project aan de bovenstaande eisen voor uitbreiding van geringe omvang en ligt het op reeds verstoord terrein en nabij de bestaande bebouwing?

Nee

Pagina 9

Is het een omvangrijk project met meer eigenaren en een integraal gebiedsplan?

Wellicht kunt u beter een saldobenadering toepassen. Dit is niet bij voorbaat te zeggen. Naast het provinciale beleid, zie formele tekst, is het belangrijk ook de voorwaarden te lezen die Rijk en provincies hebben gemaakt. Zie [Spelregels EHS](#) (hoofdstuk 6, blz. 29 – 33).

Wilt u nader onderzoeken of de saldobenadering voldoende voordelen biedt voor uw project?

Nee

Pagina 11

Voor een aantal ontwikkelingen in of nabij de Groene Contour gelden aparte regels. (Vanwege de lange teksten in de PRS en/of PRV, verwijzen we u door naar de integrale tekst: [PRS](#) en [PRV](#).)

- Verblijfsrecreatie en permanente bewoning recreatiewoningen (PRS art. 7.2, PRV art. 6.2)
- Golfbanen (PRV 6.1; PRS 7.2/ 7.7)
- Stedelijke uitloop in Landelijk Gebied 1 en 3 (PRV 4.6/; PRS 7.2)
- Groene werklandschappen (PRV 4.12; PRS 7.2)
- Ruimte voor ruimteregeling (PRS 7.5)
- Hart van de Heuvelrug (PRS 7.9/7.12)
- Landgoederen (andere functie bestaande bebouwing, nieuwe landgoederen; PRV 4.13; PRS 7.11)
- Robuuste verbindingen voor zover nog geen EHS (PRV 5.1)

Valt uw project onder één van deze categorieën?

Nee

Pagina 13

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen op agrarische gronden, die afwijken van het normale agrarische gebruik of de bestaande rechten in het bestemmingsplan, vallen onder het Nee Tenzij-regime. Bijvoorbeeld een uitbreiding van het bouwblok, waarin het bestemmingsplan niet voorziet.

Bij het Nee Tenzij-regime wordt gezien of de nieuwe ontwikkeling gevolgen heeft voor wezenlijke kenmerken en waarden. Als de grond al een agrarische bestemming heeft, wordt alleen getoetst aan aanwezige waarden. Binnen de Groene Contour mag een bedrijf zich in beginsel niet vestigen op een nog niet bestaande agrarische bouwlocatie.

Betreft het een agrarische ontwikkeling, zoals hierboven omschreven?

Nee

Pagina 14

Er moet een compleet Nee Tenzij-onderzoek worden verricht.

Gezien de inspanning (tijd, geld), die daarmee gemoeid is, is het verstandig na te gaan of er voldoende kans van slagen is. Bij twijfel kan het ecologisch bureau (zie volgende stap) beter eerst een quickscan maken.

Pagina 16

Een deskundig ecologisch adviesbureau onderzoekt of het project leidt tot significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken. Het is verstandig een bureau in te schakelen met ervaring in de Utrechtse werkwijze, omdat die in elke provincie anders is.

- Het project moet voldoende zijn uitgewerkt om de mogelijke aantasting van de Groene Contour te kunnen bepalen;
- Het onderzoek moet worden vastgelegd in een rapport, dat de conclusies voldoende onderbouwt, en toegevoegd wordt aan de Toelichting in het bestemmingsplan;
- De provincie beoordeelt in de bestemmingsplanprocedure of de conclusies voldoende en deskundig zijn onderbouwd;
- Desgewenst beoordeelt de provincie het concept-rapport op volledigheid.

Overigens kan het ecologisch bureau tegelijkertijd het (mogelijk verplichte) onderzoek voor de Flora- en faunawet-, en de Natura 2000/Natuurbeschermingswet verrichten. Als een veldinventarisatie nodig is, kan het een jaar duren voor de uitkomsten bekend zijn. Dat is vanwege het inventarisatieseizoen (broedvogels in voorjaar, planten in zomer, vleermuizen in winter, enzovoorts).

Als het ecologisch bureau inschat dat het project tot significante aantasting kan leiden, is het raadzaam met het bureau te onderzoeken welke **optimalisatie** voor natuur mogelijk is. Onder optimalisatie vatten wij ook het zogenaamde 'plussen en minnen' in het project: naast vermindering van de aantasting (verkleinen van de 'minnen') extra 'plussen' voor natuur zoeken. Plussen kunnen extra terreindelen zijn die worden omgezet in natuurterrein (en ook die bestemming krijgen). Bijvoorbeeld het afbreken van schuren, verkleinen van tuinen, of het concentreren van de niet-natuurfuncties waardoor het plangebied een groter aaneengesloten natuurterrein krijgt. Er moet zekerheid zijn dat deze verkleining van de minnen en het vergroten van de plussen in hetzelfde project worden uitgevoerd! Zo nodig kan een privaatrechtelijk overeenkomst die zekerheid aanvullend waarborgen.

Het ecologisch bureau moet de aantasting onderzoeken op 4 hoofdaspecten (wezenlijke waarden en kenmerken):

- A. Functioneren van het actuele en/of beoogde ecosysteem/natuurdoeltype;
- B. Eenheid of de omvang;
- C. De aanwezigheid van bijzondere planten- en diersoorten;
- D. Verbindingen in of tussen natuurgebieden (tussen gebieden: ecologische verbindingszones).

Wilt u precies weten hoe dat onderzoek verricht moet worden?

Nee

Pagina 26

Het onderzoek door het ecologisch bureau is verricht op basis van de 4 hoofdtoetsingsaspecten. Nu kan het oordeel worden geformuleerd. Er zijn 3 situaties mogelijk:

1. Op één van de aspecten is het oordeel: significante aantasting.
2. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, maar als alle aspecten in combinatie overzien worden is het oordeel: significante aantasting.
3. Op geen aspect is het oordeel significante aantasting, ook niet bij combinatie van de aspecten.

Is er sprake van significante aantasting (situatie 1 of 2)?

Ja

Pagina 28

Het project mag niet worden uitgevoerd, tenzij wordt aangetoond dat:

- Er een groot openbaar belang is;
- Er geen reële alternatieven zijn.

Dit is geen ecologische onderbouwing maar een juridische, zodat deskundigheid vanuit die discipline nodig is. Voor de meeste private en bedrijfsprojecten is heel moeilijk aantoonbaar dat er sprake is van groot openbaar belang. Bij overheidsprojecten als snelwegen en grote woonwijken is het minder lastig. Jurisprudentie raadplegen is zeer aan te bevelen.

In Utrecht wordt jaarlijks gemiddeld 1x aangetoond dat er sprake is van groot openbaar belang en alternatieven ontbreken. De concept-onderbouwing kan worden voorgelegd aan de gemeente, die desgewenst de afdeling Ruimte van de provincie advies vraagt.

NOOT 1: Als het project in of nabij een Natura 2000-gebied ligt, richt de toets van het openbaar belang zich ook op 'dwingende redenen'.

NOOT 2: Als u het groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven niet kunt aantonen, kunt u in het project opnieuw kijken naar de optimalisatie: is het project zo aan te passen dat de significante aantasting alsnog wordt voorkomen? Zie [stap voor ecologisch onderzoek](#).

Is er sprake van groot openbaar belang en zijn reële alternatieven voor dit project niet beschikbaar?

Ja

Pagina 29

Het project kan wat betreft het Nee Tenzij worden uitgevoerd, mits:

1. Aanvullende maatregelen worden genomen die de schade aan de natuur zoveel mogelijk verkleinen (de zogenoemde mitigerende maatregelen), en;

2. De uitvoering van deze maatregelen goed controleerbaar is voor de overheid. Daarom maakt de overheid met de projecteigenaar afspraken tot zekerstelling van de uitvoering.

Zijn de harde afspraken met de overheid gemaakt over de uitvoering van de aanvullende maatregelen?

Ja

Pagina 31

De resterende schade moet worden gecompenseerd in de vorm van een nieuw natuurgebied. Daarvoor gelden spelregels: in natura, in directe omgeving maar buiten Groene Contour, gelijktijdig opgenomen zijn in bestemmingsplan, minimaal gelijkwaardig aan het verlies van waarden en kenmerken, met een extra oppervlakte (factor 0,1 - 1,0).

De precieze voorwaarden vindt u in de formele tekst van de PRV, zie de link onderaan.

Voor de goede orde: de kosten voor aankoop, inrichting en een periode van het beheer, komen voor rekening van de planeigenaar. Tenzij anders is overeengekomen.

Zijn met de overheid harde afspraken gemaakt over het realiseren van de compensatie in natura?

Nee

Pagina 32

Compensatie in nieuwe natuur is niet te realiseren. U kunt ook compenseren door een hogere natuurkwaliteit in de EHS te ontwikkelen. Deze hogere kwaliteit moet aanmerkelijk hoger liggen dan de provinciale natuurambities, zoals bijvoorbeeld vastgelegd in het Natuurbeheerplan. Over het algemeen zijn hiervoor heel weinig mogelijkheden, zodat deze methode in Utrecht nog nooit is toegepast. Als het ecologische adviesbureau wel mogelijkheden ziet, moet overleg met de provincie uitwijzen of ingestemd wordt met deze compensatie. De kwalitatieve compensatie moet in waarde minstens gelijk zijn aan de aantasting!

Is er instemming van de provincie met het voorstel voor kwalitatieve compensatie?

Nee

Pagina 33

De laatste mogelijkheid tot vervanging van compensatie in natura is het toepassen van financiële compensatie. In het uiterste geval kan hierover in overleg met de provincie de precieze invulling worden gemaakt. Deze oplossing is maar één keer toegepast. U moet hiervoor ontheffing bij GS aanvragen, waarbij andere belanghebbenden het GS-besluit kunnen aanvechten.

Heeft u van de provincie ontheffing gekregen, zodat u financiële compensatie mag toepassen?

Ja

Pagina 35

Conclusie

U kunt in overleg met de gemeente de planologische procedure formeel (laten) uitvoeren.

Het is van het grootste belang dat u zorgt dat alle informatie uit uw antwoorden op de voorgaande vragen goed is verwerkt in de Toelichting van het bestemmingsplan. Het Nee Tenzij-onderzoek van het ecologisch bureau moet als bijlage zijn toegevoegd aan de Toelichting.

De gemeenteraad stelt het bestemmingsplan al dan niet vast. Daarna kunnen procedures volgen zoals beroepen bij de rechter. Pas als die zijn afgerond, is het bestemmingsplan onherroepelijk en is het Nee Tenzij-regime afgerond. Uiteraard controleert de overheid tijdens de uitvoering van uw plan of alle afspraken goed worden nagekomen.

BIJLAGE 3

RELEVANTE WETGEVING

Natuurbeschermingswet

De (vernieuwde) Natuurbeschermingswet 1998 is sinds oktober 2005 van kracht en implementeert onder andere de Europese Vogelrichtlijn (VR) en de Europese Habitatrichtlijn (HR) en de wetgeving rond de Natura 2000-gebieden in de Nederlandse wetgeving.

Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (1979) is een Europese richtlijn met als doelstelling het instandhouden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten in Europa. Uit deze richtlijn blijkt dat alle van nature in Nederland voorkomende vogelsoorten beschermd zijn. Deze soortenlijst is in Nederland opgenomen in de Flora- en faunawet. In het kader van deze richtlijn is ook per lidstaat een aantal gebieden aangewezen als Vogelrichtlijngebied (speciale beschermingszone).

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (1992) heeft tot doel een duurzame instandhouding van de wilde flora- en faunasoorten en de natuurlijke habitats in Europa om zodoende de diversiteit te behouden. Dat wil zeggen dat soorten en habitats voldoende groot in populatie/omvang moeten zijn om zich te kunnen voortplanten/behouden en daarmee ook niet te versnipperd mogen zijn.

Het bevoegd gezag verleent alleen toestemming voor de ruimtelijk ingreep als uit de beoordeling blijkt dat de ingreep de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Bij een negatieve beoordeling kunnen alleen die activiteiten doorgang vinden waarvoor geen alternatieve oplossingen zijn maar wel een dwingende reden voor groot openbaar belang, onder de voorwaarde dat volledige en tijdige compensatie zal plaatsvinden.

Naast gebiedsbescherming wordt in de Habitatrichtlijn ook soortbescherming nagestreefd. De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Alle soorten vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, maar worden praktisch gezien beschermd via de Flora- en faunawet, waar ze zijn opgenomen in tabel-3.

Flora- en faunawet

Sinds april 2002 regelt de Flora- en faunawet de bescherming en het behoud van de 'gunstige staat van instandhouding' van alle in het wild levende, inheemse plant- en diersoorten in Nederland. De te beschermen soorten zijn onderverdeeld in drie beschermingsregimes (de zogenaamde tabellen). De Flora- en faunawet vervangt daarmee de Vogelwet (1936), de Jachtwet en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet. In de Flora- en faunawet is tevens de soortenbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

Indien de voorgenomen werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde plant- en diersoorten in het plangebied, moet hiervoor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Bij het (vermoedelijk) voorkomen van zogenaamde tabel 1-soorten in het plangebied geldt een algehele vrijstelling voor het aanvragen van een ontheffing wanneer de werkzaamheden vallen onder 'bestendig beheer en onderhoud', 'bestendig gebruik' of 'ruimtelijke ontwikkeling'. Indien zwaarder beschermde soorten (de zogenaamde tabel 2- en 3-soorten) binnen het projectgebied voorkomen, is voor het uitvoeren van een ingreep een ontheffing noodzakelijk.

Alle inheemse vogelsoorten zijn daarnaast extra beschermd: voor (mogelijke) verstoring of schade toegebracht aan broedende vogels kan geen ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet. Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord of aangetast, mogen daarom niet worden uitgevoerd. Het ministerie van EZ hanteert geen vaste grensdata voor het vogelbroedseizoen; van belang is of de werkzaamheden een broedgeval verstoren of vernietigen.

Van een aantal vogelsoorten is de nestlocatie jaarrond beschermd. Het verstoren of vernietigen van het nest en/of de directe omgeving is verboden conform de Flora- en faunawet. Na een specifiek onderzoek kan een ontheffing voor het vernietigen van de jaarrond beschermde nestlocatie worden aangevraagd.

Naast de verboden voorziet de Flora- en faunawet ook in de zorgplicht (artikel 12), die geldt voor alle inheemse soorten, ongeacht beschermingsstatus of eventueel verleende ontheffingen. De zorgplicht betekent dat iedereen handelingen, waarvan men weet dat ze negatieve gevolgen hebben, achterwege moet laten, voor zover dit als redelijk en billijk beschouwd mag worden.

BIJLAGE 4

RELEVANTE REGELGEVING

Provinciale regelgeving

De regelgeving met betrekking tot de EHS is op provinciaal niveau vastgesteld. Deze regelgeving met betrekking tot de EHS verschilt dus per provincie. De Provinciale Staten van Utrecht hebben de regelgeving met betrekking tot de EHS vastgesteld in een Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en een Provinciale Ruimtelijke Verordening⁹.

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (hierna: PRS) staat het beleid van de provincie Utrecht ten aanzien van de EHS uitgewerkt. Onderstaande passages uit de PRS zijn in ieder geval van toepassing op het plangebied:

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een robuust, samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingen daartussen op nationaal niveau. Natura2000, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden, maakt onderdeel uit van die EHS. Wij willen de EHS in Utrecht behouden en verder ontwikkelen. Hiervoor beschermen wij deze gebieden en willen wij tot 2021 1.500 ha. nieuwe natuurgebieden realiseren. Wij zorgen er voor dat zich geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van onze EHS. Dit doen wij via het beschermingsregime 'nee, tenzij'.

Om te komen tot zowel een ontwikkelingsgerichte omgang met de EHS, als tot een betere ruimtelijke bescherming, benoemen wij een aantal instrumenten. Onder voorwaarden worden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt, waarbij het functioneren van de EHS niet wordt aangetast of zelfs wordt verbeterd. De volgende instrumenten zijn beschikbaar:

- *uitbreiding van geringe omvang bij bestaande functies*. Kleinschalige ontwikkelingen in de EHS zijn mogelijk mits ze aansluiten aan een bestaande andere functie en ze op al verstoord terrein plaats vinden;
- *plussen en minnen / mitigeren*. Het negatieve effect van een ontwikkeling kan met voor natuur positieve ingrepen worden opgeheven zodat er geen sprake is van een significante aantasting van de EHS;
- *herbegrenzing van de EHS*. Bij kleinschalige ontwikkelingen kan het instrument herbegrenzing worden ingezet, mits dit leidt tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit van de EHS;
- *saldobenadering*. Toe te passen bij een combinatie van ontwikkelingen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft twee doelen:

1. de rijkdom aan soorten - de biodiversiteit - te behouden en te herstellen. Hiervoor is het noodzakelijk dat natuurgebieden worden uitgebreid, verbeterd, en met elkaar worden verbonden in een samenhangend netwerk. Dit netwerk moet functioneren in ruimte en tijd, waardoor planten en dieren een duurzame, robuuste en klimaatbestendige leefomgeving krijgen;
2. ruimte bieden aan de groeiende behoefte aan rust en ruimte, waardoor inwoners en bezoekers de natuur kunnen beleven en het draagvlak voor natuurbeleid gewaarborgd is.

⁹ <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/alle-onderwerpen/provinciale-0/>

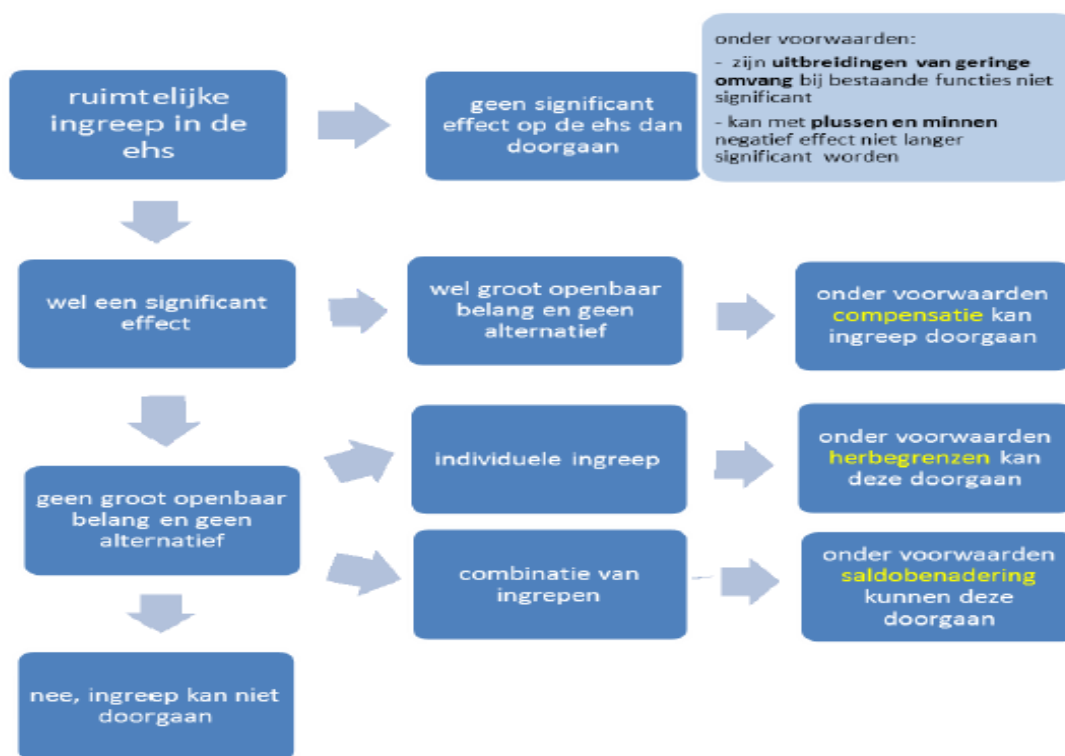

Nee, tenzij

We beschermen de EHS via het 'nee, tenzij'- regime. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de kwaliteit van de natuur of het functioneren van de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken. Het Rijk heeft de provincies via het besluit algemene regels ruimtelijke ordening de taak gegeven deze bescherming nader uit te werken. Wij hebben deze bescherming vorm gegeven via een aantal stappen die hieronder zijn toegelicht.

Nieuwe (planologische) ontwikkelingen zijn in principe niet mogelijk binnen de EHS wanneer ze een significant negatief effect hebben op het functioneren van de EHS. De initiatiefnemer van een ontwikkeling moet bij het 'nee, tenzij'- regime de onderbouwing leveren. Om een zorgvuldige beoordeling te kunnen maken zal de initiatiefnemer in een zogenaamd 'nee, tenzij'-onderzoek de effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op de te beschermen, te ontwikkelen en te behouden factoren moeten specificeren. Het gaat daarbij om de 'wezenlijke waarden en kenmerken' van de bij het gebied behorende natuurdoelen en natuurkwaliteit:

1. de bestaande en potentiële waarden van het ecosysteem waaronder ook begrepen worden de vereiste omgevingsfactoren zoals donkerte, bodem, water en milieu;
2. de robuustheid en de aaneengeslotenheid van de EHS;
3. de aanwezigheid van bijzondere soorten;
4. de verbindingsfunctie van het gebied voor soorten en ecosystemen.

Figuur 4: stroomschema ten behoeve van de beoordeling van ruimtelijke ingrepen in de EHS.

(bron: Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028)

Het bovenstaande stroomschema staat in de PRS weergegeven, met daarbij de volgende toelichting die onder de betreffende figuur staat weergegeven:

Een 'nee, tenzij'-onderzoek kan achterwege blijven, indien het een ontwikkeling van geringe omvang betreft bij een bestaande functie. Wij gaan ervan uit dat een dergelijke kleine ontwikkeling niet tot significante gevolgen voor de waarden van de EHS leidt, als in de ruimtelijke onderbouwing wordt aangetoond dat deze ontwikkeling op al verstoord terrein in de onmiddellijke nabijheid van bestaande bebouwing en verharding plaatsvindt. Verder kunnen binnen de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling positieve ingrepen voor natuur meegewogen worden. Het effect van de ontwikkeling leidt dan niet tot significante gevolgen. De positieve ingrepen dienen wel gegarandeerd te worden. Wij noemen dit instrument: 'plussen en minnen'. Een voorbeeld van een 'plus' is het slopen van een in het bos gelegen gebouw of parkeerterrein en dit perceeldeel als natuur te bestemmen.

Als er sprake is van significante aantasting, dan mag de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang vinden, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden. Dit tenzij heeft betrekking op ontwikkelingen met redenen van groot openbaar belang. Indien dit aangetoond wordt, er geen reële alternatieven zijn, en de negatieve effecten zoveel mogelijk beperkt worden, is de ontwikkeling wel mogelijk. De overblijvende effecten moeten dan wel gecompenseerd worden. Aan de compensatie worden nadere eisen gesteld: de compensatie vindt plaats buiten de EHS, in de directe omgeving van de ingreep, in natura (indien absoluut onmogelijk financieel), gelijktijdig en gelijkwaardig (bij hoge waarden met extra factor voor ontwikkelingstijd). Compensatie vindt bij voorkeur plaats binnen de groene contour.

Als er sprake is van een significante aantasting, maar niet van groot openbaar belang, bieden twee instrumenten aanvullende mogelijkheden voor ontwikkelingen binnen de EHS:

- herbegrenzing: Bij individuele kleinschalige ontwikkelingen kan het instrument herbegrenzing worden ingezet. Daarbij kan een ruil plaatsvinden tussen EHS waarop de ontwikkeling plaatsvindt en een nabij gelegen perceel buiten de huidige EHS. Herbegrenzing kan alleen plaatsvinden als dit tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit voor de EHS leidt;
- saldobenadering: Als een combinatie van ontwikkelingen in een gezamenlijk ruimtelijk plan wordt opgepakt, wat per saldo een meerwaarde voor natuur oplevert, is het instrument saldobenadering beschikbaar.

Provinciale Ruimtelijke Verordening

De provincie Utrecht heeft in de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2013 (hierna: PRV), inclusief de partiële herziening van 10 maart 2014, de aanwijzing van EHS-gebieden beschreven. Bij de PRV staan mogelijkheden tot herontwikkeling tevens verder uitgewerkt.

Hierna volgt de betreffende tekst uit de PRV, de hierin genoemde kaart Natuur is beschikbaar op de website van de provincie¹⁰.

1. Als 'Ecologische hoofdstructuur' wordt aangewezen het gebied waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur.
2. Een ruimtelijk plan bevat bestemmingen en regels die de wezenlijke kenmerken en waarden beschermen, in stand houden en ontwikkelen.
3. Een ruimtelijk plan bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan, die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden, of van de samenhang tussen die gebieden, tenzij:
 - a. er sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële andere mogelijkheden zijn, of de ruimtelijke ontwikkelingen nieuwe bebouwing of terreinverharding binnen omheinde militaire terreinen mogelijk maken;
 - b. negatieve effecten voor de natuur worden zoveel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd door inrichting van nieuwe natuur elders, met dien verstande dat:
 - i. compensatie plaatsvindt in natura in de omgeving van de ruimtelijke ingreep;
 - ii. het ruimtelijk plan waarin de compensatie wordt geregeld, gelijktijdig wordt vastgesteld met het ruimtelijk plan waarin de aantastende ruimtelijke ingreep mogelijk wordt gemaakt, tenzij verzekerd is dat de compensatie wordt gerealiseerd;
 - iii. de compensatie minimaal gelijkwaardig is aan het verlies aan waarden en kenmerken;
 - c. voor zover compensatie in natura niet mogelijk is in de omgeving en elders ook niet mogelijk is, moet de resterende schade financieel worden gecompenseerd.
4. De toelichting op een ruimtelijk plan bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan en bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende wezenlijke kenmerken en waarden.
5. Gedeputeerde staten kunnen een gebied grenzend aan de 'Ecologische Hoofdstructuur' aanwijzen als 'Ecologische Hoofdstructuur' waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Natuur, wanneer de nieuwe natuur is vastgelegd in een ruimtelijk plan. Wanneer zij een gebied aanwijzen, wijzigen zij gelijktijdig het gebied 'Luchtvaartterrein' waarvan de geometrische plaatsbepaling is vastgelegd in het GML-bestand en is verbeeld op de kaart Verkeer en Vervoer.

Door middel van een Nee, Tenzij-onderzoek wordt onderzocht of er sprake is van significante aantasting van de EHS door voorgenomen werkzaamheden. Iedereen die een plan heeft voor een project in of nabij deze EHS, is verplicht een dergelijk onderzoek uit te laten voeren. De resultaten van dit onderzoek moeten worden opgenomen in de Toelichting van het bestemmingsplan. Omdat de aantasting afhangt van de aard van het project en de natuurkwaliteiten is elke situatie anders. Het onderzoek is daarmee maatwerk.

¹⁰ <http://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/>

Ten aanzien van compensatie in natura worden onderstaande richtlijnen gehanteerd, conform de 'bijlage Kwaliteitstoeslag in hectares' van de vorige PRV¹¹. In de huidige PRV is de betreffende bijlage niet aanwezig.

Kwaliteitstoeslag in hectares

Bij compensatie van natuur en bos worden de volgende toeslagen gehanteerd. De hoogte van de kwaliteitstoeslag in hectares is afhankelijk van de vervangbaarheid van het ecosysteem. Met betrekking tot de vervangbaarheid kunnen 3 categorieën worden onderscheiden:

1. Snel vervangbare natuurkwaliteiten:

- natuurkwaliteiten die binnen 25 jaar zijn te vervangen;
- gebieden met natuurkwaliteiten die nog geen 25 jaar oud zijn.

Voor deze categorie geldt een toeslag van 0,3 van de fysieke compensatie, tenzij het nieuwe gebied aansluit op de Ecologische Hoofdstructuur. Dan geldt een toeslag van 0,1.

Voorbeelden: weidevogelgebieden, bossen jonger dan 25 jaar, aangelegd op voormalige landbouwgrond

2. Natuurkwaliteiten: vervangbaar binnen 25 tot 100 jaar:

Voor deze categorie geldt een toeslag van 0,7 van de fysieke compensatie, tenzij het nieuwe gebied aansluit op de Ecologische Hoofdstructuur. Dan geldt een toeslag van 0,3.

Voorbeelden: laagveenmoerassen, stuifzanden, schraallanden en bos 25-100 jaar oud.

3. Moeilijk, respectievelijk niet vervangbare natuurkwaliteiten:

Dit zijn gebieden die meer dan 100 jaar vergen om te worden vervangen en natuurkwaliteiten waarvoor moeilijk andere locaties met de passende fysieke omstandigheden kunnen worden gevonden. Dit betreft de volgende gebieden met zeer oude bodems: schraalgraslanden, kalkgraslanden, bos > 100 jaar oud, hoogvenen, vennen, veenheiden, droge en natte heide, duinheide, bronbossen, beken en sluffers. Het berekenen van de kwaliteitstoeslag voor deze categorie is maatwerk en dient van geval tot geval bekeken te worden.

¹¹ http://geo.provincie-utrecht.nl/publiek/ruimtelijkeplannen/NL.IMRO.9926.PV09Utrecht-GV01/rb_NL.IMRO.9926.PV09Utrecht-GV01_Bijlage01114.html